

طراحی الگوی برقراری امنیت اهداف مرجع حفاظتی بر اساس وابستگی گروه‌های تهدید- آسیب‌پذیری

● فرشید فرخی زاده ●

استادیار، دانشکده علوم و مهندسی دفاعی، دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین علیه‌السلام، تهران، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۶/۲۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۸/۲۷

چکیده

برقراری امنیت برای اهداف مرجع و دارایی‌های کلیدی، مستلزم شناسایی مخاطراتی است که آن‌ها را تهدید می‌کند. با شناسایی این مخاطرات می‌توان طرح حفاظتی متناسب با واقعیت‌های صحنه تهیه کرد و با اجرای طرح‌های مذکور از ظرفیت موجود (نیرو، تجهیزات و ابزارهای فنی) حداکثر بهره‌برداری را برد.

پژوهش حاضر از نظر هدف؛ کاربردی و از نظر روش و ماهیت؛ توصیفی - پیمایشی از نوع همبستگی می‌باشد. با توجه به اینکه موضوع مرتبط با تهدیدها و آسیب‌پذیری‌هاست، بنابراین بایستی از افراد صاحب‌نظر، آگاه، متخصص و با تجربه در موضوع مربوطه در جمعیت نمونه مورد مطالعه استفاده شود. لذا روش نمونه‌گیری این پژوهش به صورت تمام شمار و هدفمند انتخاب شده است و تمام ۸۰ نفر جامعه آماری برای پاسخگویی به سؤالات پرسشنامه انتخاب شدند که از این تعداد ۴۴ مورد پرسشنامه بصورت کامل اخذ گردید.

الگوی پژوهش، چارچوبی جهت تهیه برآورد تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها، طرح‌های مقابله با تهدید و رفع آسیب‌پذیری‌ها و ارزیابی اقدامات انجام شده در مقابله با تهدید و رفع آسیب‌پذیری‌ها را در اختیار قرار می‌دهد.

با توجه به نتایج حاصل از آزمون t تک نمونه‌ای وجود متغیرهای مستقل و وابسته پژوهش (تهدیدهای حفاظتی (تأمینی)، امنیتی (براندازی)، اجتماعی - فرهنگی، عمومی - اقتصادی و همچنین آسیب‌پذیری‌های حفاظتی (تأمینی)، امنیتی، اجتماعی - فرهنگی و عمومی - اقتصادی) به طور قوی در جامعه مورد مطالعه ثابت شد. مقدار P-Value حاصل شده بین این متغیرها نیز بیانگر این مطلب است. همچنین مطابق با نتیجه تکنیک معادلات ساختاری هم، یعنی بار عاملی بیشتر از ۰/۳ و آماره T مثبت بیشتر از ۱/۹۶، تاثیر متغیرها بر روی یکدیگر نیز تایید گردید.

کلیدواژگان: آسیب‌پذیری، اهداف مرجع حفاظتی، تأمینی، تهدید، مخاطره

مطالعه و بررسی تاریخ، بیانگر این واقعیت است که حفاظت فیزیکی، حفاظت از کارکنان و... همیشه و پیوسته در اجرای طرح حفاظتی، تأمین، ایجاد موانع و کنترل تردد نسبت به اماکن حیاتی و حساس و انجام موفق مأموریت‌ها نقش عمده داشته است. نقش و تدوین اجرای مقررات کنترلی در خصوص چگونگی دسترسی افراد مجاز و غیرمجاز به اماکن حیاتی و حساس و حتی ذخایر نیروی انسانی، اداری، پشتیبانی، حفاظتی و اطلاعاتی به منظور جلوگیری از وارد آمدن هرگونه خسارات و یا حفظ و نگهداری آن‌ها در قبال هرگونه تهدیدات و تأمین امنیت لازم، از مهم‌ترین نقش و وظایف حفاظت از اماکن حساس محسوب می‌گردد. با پیشرفت علم و رشد فناوری و به موازات آن پیچیدگی تجهیزات تروریستی به‌ویژه در سال‌های اخیر که تروریست‌ها به سلاح‌های بیولوژیک و بیوتروریستی دست پیدا کرده‌اند، به کاربردن شیوه‌های متقابل پیشگیرانه را اجتناب‌ناپذیر کرده است. کارایی این شیوه به آموزش نیروهای حفاظت اماکن و نقش آن‌ها در حفاظت از اماکن حیاتی و حساس بستگی دارد. مطالعه شیوه‌های تروریستی معاصر در دنیا نشان می‌دهد که پیش‌بینی و پیشگیری و داشتن آموزش به‌روز و به‌موقع، مؤثرترین راه مقابله با تهدیدهای متصوره است. بالطبع نیروهای امنیتی با مأموریت حفاظت از اماکن حیاتی و حساس، مستحق صرف تلاش وسیعی برای شناخت و پیشگیری از هرگونه تهدیدهای بالفعل و بالقوه علیه شخصیت‌های کشور می‌باشند. ضرورت حفاظت از اماکن حیاتی و حساس، طرح‌ریزی و الگوی حفاظت و امنیت سال‌هاست که در دستور کار مسئولان نظامی، امنیتی و حفاظتی جمهوری اسلامی ایران قرار گرفته است. بنابراین با توجه به موارد مذکور و همچنین گسترش تحولات سیاسی، اجتماعی در اشکال مختلف، جریانات تروریستی انجام عملیات‌های خرابکارانه توسط گروهک‌های معاند و مخالف داخلی و خارجی در کشور و تهدیدات پیش‌رو بر اماکن حیاتی و حساس مرکز مورد مطالعه، مقرر گردید تا در این پژوهش به بررسی و ارائه الگوی برقراری امنیت اهداف مرجع حفاظتی بر اساس وابستگی گروه‌های تهدید- آسیب‌پذیری (مورد مطالعه: یکی از مراکز دفاعی کشور) پرداخته و ضمن شناسایی تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها راهکارهای لازم جهت پیشگیری و مقابله با آن ارائه گردد.

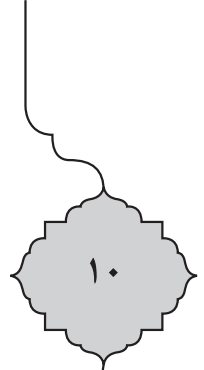
تهدید یا ناامنی همواره به‌عنوان مسئله قابل توجه در زندگی انسان‌ها، جوامع، سازمان‌ها و... مطرح و به اشکال مختلف ظهور و بروز داشته است. جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یک نظام سیاسی به دلیل ماهیت فرهنگی، ایدئولوژی و ویژگی‌های منحصر به فرد در صحنه بین‌الملل در معرض انواع تهدیدهای امنیتی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و... قرار داشته و دارد (مشهدی، ۱۳۹۴: ۱۲۵)

جمهوری اسلامی ایران بعد از پیروزی انقلاب اسلامی (بهمن ماه ۱۳۵۷) تاکنون همواره در معرض انواع تهدیدات نظامی، امنیتی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و... بوده و هست و برای ترسیم شرایط مطلوب امنیتی خود و به منظور مصون ماندن از خطرات احتمالی آینده نیازمند شناسایی تهدیدات و خنثی سازی آنها می باشد. نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران نیز که وظیفه تأمین نظم و امنیت در نظام جمهوری اسلامی را دارد، به فراخور وظایف و مأموریت های محوله همواره در معرض انواع تهدیدات می باشد که می بایست با برنامه ریزی ها و اقدامات حفاظتی و امنیتی از نیروهای مسلح صیانت نمود.

همچنین با توجه به جایگاه حساس مرکز مورد مطالعه، به دلیل وجود فرماندهان، مدیران و کارکنان به لحاظ حساسیت شغلی، وجود اسناد و اطلاعات دارای طبقه بندی بالا، سامانه های فناوری اطلاعات حساس و... همواره در معرض انواع تهدیدها و آسیب پذیری های حفاظتی و امنیتی قرار دارد.

با توجه به بروز تهدیدها و آسیب پذیری های حفاظتی و امنیتی عصر حاضر، به نظر می رسد یکی از دغدغه های اساسی و مهم نهادهای نظارتی در شرایط کنونی مراقبت و حفاظت از مراکز حساس و صیانت از کارکنان آن می باشد که عدم توجه و تشخیص درست این مسئله ممکن است هزینه های قابل توجهی برای سازمان متبوع داشته باشد.

اقدامات تأمینی و پیشگیرانه در خصوص اهداف و موضوعات باارزش یکی از مهم ترین مؤلفه های برقرار امنیت ملی کشور می باشد. اقدامات تأمینی و پیشگیرانه متناسب با نوع تهدید بالقوه ای که برای اهداف مقصود است اجرا خواهد شد. با توجه به اینکه روش ها و مصادیق تهدید متغیر بوده و برحسب تکنولوژی روز تغییر می یابد، اقدامات پیشگیرانه نیز نیازمند بهینه سازی است. در واقع می توان برای هر طرح پیشگیرانه، عمر معینی را تعیین نمود که بعد از آن کارکرد و نتایج لازم از اقدامات اجرا شده کاهش می یابد. یکی از اصول مهم در اقدامات تأمینی این گونه است که: "یکنواختی، آفت است". بازبینی و اصلاح نوبه ای طرح های تأمینی و پیشگیرانه در واقع به منظور جلوگیری از یکنواختی انجام می گیرد. هر چند طرحی قوی و پیچیده باشد ولیکن بعد از گذشت زمان، جزئیات آن برای عوامل غیرمجاز و دشمن آشکار شده و در نتیجه ضریب کارایی آن کاهش می یابد. اقدامات تأمینی و پیشگیرانه تابعی از متغیرهای متعدد است که با تغییر آنها، نیازمندی های تأمینی، تعریفی جدید پیدا می کنند. بسیار اتفاق می افتد که با تغییر شرایط بعضی اقدامات تأمینی و پیشگیرانه نه تنها مؤثر نبوده بلکه عامل بروز تهدید خواهند شد به عنوان مثال: میادین مین که در اطراف پایگاه های نظامی در خارج از شهرها وجود دارد در اثر فرسایش خاک و شرایط جوی دچار جابه جایی شده و عامل بروز حوادث انفجاری برای دامداران و عشایر می گردد.

لذا با توجه به موارد مذکور، محقق در این پژوهش درصدد بررسی و احصاء تهدیدات و آسیب‌پذیری‌های مرکز مورد مطالعه از طریق یک پژوهش علمی می‌باشد.

بنابراین مسئله و دغدغه اصلی محقق در این پژوهش این است که تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های مرکز مورد مطالعه کدامند و راهکارهای پیشگیری و مقابله با آنها چیست؟ که این مهم نهایتاً در قالب یک الگو ارائه خواهد شد.

کالبد شکافی مفهومی

تهدید

در لغت به معنای بیم دادن، ترساندن و عقوبت است. (معین، ۱۳۸۱: ۴۲۵)

ریچارد اولمان از امنیت پژوهان صاحب‌نظر در تعریف تهدید می‌نویسد: تهدید نسبت به امنیت ملی عبارت است از یک عمل یا پیامد، یک سلسله از حوادث است حتی زمانی کم‌وبیش کوتاه، که می‌تواند کیفیت زندگی ساکنان یک کشور را مورد چالش قرار دهد، گزینه‌ها و دامنه اختیار فراروی حکومت، دولت یا کنشگران غیرحکومت را به شدت محدود کرده و آنها را در تنگنا قرار دهد. (افتخاری، ۱۳۸۵: ۲۴۳)

در پژوهش حاضر تهدید عبارت است: از هر عمل یا پدیده‌ای که امنیت اهداف مرجع حفاظتی مرکز مورد مطالعه را به خطر بیندازد یا در انجام مأموریت‌های آن اختلال ایجاد نماید.

آسیب‌پذیری

نقاط ضربه‌پذیری است که دشمن می‌تواند از طریق آن نفوذ کرده و تهدیدهای خود را عملی سازد. به عبارتی آسیب‌پذیری عبارت است از: هرگونه ضعف و کاستی در عملکردها، قوانین، مقررات، سیستم‌ها، ساختار، منابع یا تغییر در شرایط سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی جامعه که زمینه را برای بروز آسیب فراهم آورده یا شرایط وقوع تهدید را تسهیل کند. (شیخاوندی: ۱۳۷۳: ۱۴۲)

عدم توانایی در جلوگیری از بالفعل شدن تهدید و یا حفاظت مطلوب از اهداف مرجع و دارایی‌های کلیدی مرکز مورد مطالعه در برابر تهدید و ترمیم آنچه که بر اساس تهدید خسارت‌دیده است، آسیب‌پذیری گفته می‌شود.

پیشینه پژوهش

مطالعات انجام شده در داخل کشور

ره پیک (۱۳۸۵)، در پژوهشی با عنوان آسیب‌ها و تهدیدهای امنیتی در تحقق اهداف چشم‌انداز بیست‌ساله به این نتایج دست یافت که ادراکات و اقدامات رقبا، دشمنان منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای، فقدان برنامه‌های تکمیلی، فساد و عدم تخصیص منابع مهم‌ترین آسیب‌ها و تهدیدهای امنیتی در تحقق اهداف چشم‌انداز می‌باشند.

مشرقی (۱۳۸۷)، در پژوهشی با عنوان "تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های امنیتی بسیجیان" مهم‌ترین تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها در بین بسیجیان را شامل: ضعف اساسی گزینشی در تبدیل عضویت بسیجیان، ضعف در آموزش، نبود اشراف اطلاعاتی، کمبود امکانات و خدمات، نفوذ جریان‌ات و احزاب، قاچاق و... در نظر گرفته‌اند.

اصغر سلیمانی انور (۱۳۸۹)، در پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود با عنوان "بررسی تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های نیروی دریایی سپاه" به این نتایج دست‌یافته است که مهم‌ترین تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها شامل: جاسوسی فنی، نفوذ و عامل‌گیری، ارتباط با اتباع بیگانه، ضعف حفاظت فیزیکی، ضعف پدافند غیرعامل و دسترسی غیرمجاز می‌باشد.

محمدحسین جمالی (۱۳۸۹)، در پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود با عنوان "تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های حفاظتی-امنیتی وابسته‌های نظامی سپاه در خارج از کشور" مهم‌ترین تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های وابستگان نظامی در خارج از کشور را شامل: جاسوسی، جمع‌آوری اطلاعات، ترور، ربایش و دستگیری، کاهش اعتقادات، نداشتن آموزش و تخصص و... می‌دانند.

داود ربیعی (۱۳۹۰)، در پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود با عنوان "بررسی تهدیدهای نرم در نیروهای مسلح و ارائه راهکارهای پیشگیری و مقابله با آن" این تهدیدها را شامل: نفوذ، کم‌رنج شدن ارزش‌ها و باورهای دینی، تضعیف روحیه و ولایت‌پذیری و مشکلات معیشتی کارکنان می‌داند و مهم‌ترین راهکار مقابله با آن آگاه‌سازی و بینش‌افزایی کارکنان و خانواده‌های آن‌ها را در نظر گرفته‌اند.

علی صلح میرزایی (۱۳۹۲)، در پایان‌نامه کارشناسی ارشد با عنوان "بررسی وضعیت آسیب‌پذیری‌ها و تهدیدهای نخبگان علمی (مطالعه موردی یکی از مراکز دفاعی-امنیتی)" مهم‌ترین تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های نخبگان را شامل نفوذ، عامل‌گیری، جمع‌آوری اطلاعات، سوء مدیریت و پایین بودن حقوق و مزایای نخبگان در نظر گرفته‌اند.

رجبی دوانی و عباسزاده (۱۳۹۳)، در پژوهشی با عنوان "مؤلفه‌ها و شاخص‌های حفاظتی و اطلاعاتی با الگوگیری از سیره امام هادی علیه‌السلام" مهم‌ترین مؤلفه‌های حفاظتی و اطلاعاتی را: هدایت اطلاعاتی، مدیریت اطلاعاتی، بصیرت اطلاعاتی، ارتباطات پنهان، اقدام عملیاتی، نظم اطلاعاتی، فریب اطلاعاتی، آینده‌نگری، نفوذ معنوی، تمرکز بر دشمن، تحلیل اطلاعاتی، اخلاق اطلاعاتی، فرصت‌جویی هوشمندانه به عنوان رفتار اطلاعاتی می‌دانند.

میرهابیل کریمی (۱۳۹۳) در رساله دکتری خود با عنوان "تدوین راهبردهای مقابله با تهدیدات امنیتی و کاهش آسیب‌پذیری‌های سپاه پاسداران انقلاب اسلامی" پس از تجزیه و تحلیل آماری و تشریح وضعیت موجود و آتی محیط داخلی و خارجی سپاه و احساسات تهدیدات، فرصت‌ها و قوت‌ها، نهایتاً اقدام به تدوین ۱۰ راهبرد نموده است.

جعفر یوسفی (۱۳۹۳) در رساله دکتری خود با عنوان "ابعاد و ماهیت عملیات روانی دشمن علیه سپاه و راهبردهای مقابله" نتیجه پژوهش را بدین صورت نوشته است که امروزه عملیات روانی یکی از ابزارهای مهم به‌منظور تأثیرگذاری بر رفتار سایر بازیگران تلقی می‌شود که با هزینه‌های کمتر از اقدامات سخت‌افزاری می‌تواند نتیجه مشابه و حتی بادوام بیشتری از آن را به دنبال داشته باشد، از این‌رو دشمن همواره از آن علیه نظام مقدس جمهوری اسلامی و سپاه پاسداران استفاده نموده است و عملیات روانی دشمن سیر صعودی داشته و درصدد است این‌گونه القا نماید که فشارهای خارجی بر کشور ناشی از اقدامات نظامی-امنیتی سپاه می‌باشد.

نوروزانی و شاملو (۱۴۰۱)، در پژوهشی با عنوان "سنجش تهدیدات آینده احتمالی علیه جمهوری اسلامی ایران (مطالعه موردی: گروه‌های تروریستی تکفیری داعش)" به این نتایج دست یافتند که فعالیت‌های گروه‌های تروریستی تکفیری به‌عنوان یک تهدید در حوزه دفاعی امنیتی ج.ا.ایران کماکان ادامه‌دار بوده و امکان به‌کارگیری مجدد ظرفیت‌های آنان علیه جمهوری اسلامی ایران و به‌چالش کشیدن امنیت ملی آن در محیط پیرامونی فراهم است. تهدیدکننده خطرات بیشتری برای منافع مهم و حاشیه‌ای جمهوری اسلامی ایران داشته و تعداد بازیگران حامی گروه‌های تروریستی تکفیری نیز زیاد و فرآیند شکل‌گیری و تکوین این تهدیدات به‌صورت قابل پیش‌بینی و تدریجی است. این گروه در خصوص اهداف و اصول اتفاق‌نظر دارند و در عمل دشمن ج.ا.ایران می‌باشند.

مطالعات انجام شده در خارج از کشور

تاستان و همکاران^۱ (۲۰۱۴)، در مطالعه‌ای به بررسی نقش تعدیل‌کنندگی شرایط روانی و ایمنی در ارتباط بین فرهنگ سازمانی و مشارکت شغلی در بین ۲۶۴ کارمند بانک در کشور ترکیه پرداختند. یافته‌های به دست آمده از مطالعات ادبیات حمایت کرده است که ادعا می‌کند بین فرهنگ سازمانی و درگیری شغلی ارتباط مثبتی وجود دارد و به‌ویژه زمانی که فرهنگ سازمان به‌عنوان فرهنگ حمایتی و موفقیت‌گرا درک شده باشد، کارکنان تعهد و درگیری بیشتری در کار به معرض نمایش خواهند گذاشت. همچنین میان فرهنگ سازمانی ادراک شده، درگیری شغلی و شرایط روانی معناداری و ایمنی، ارتباط مثبت معناداری وجود دارد. بین معناداری روانی با درگیری شغلی، همبستگی بالاتری ($r=0.402$) نسبت به ایمنی روانی ($r=0.212$) وجود دارد. به‌علاوه، زمانی که معناداری روانی معرفی گردید، قدرت توضیح دهنده مدل به‌طور قابل توجهی افزایش یابد و این نتیجه اثر تعدیل‌کنندگی بر ارتباط مثبت بین فرهنگ سازمانی و درگیری شغلی را تأیید نمود. یعنی اگر کارکنان کارشان را معنادار درک کرده و تجربه کنند، آنگاه باید رشد شخصی، تعهد و درگیری شغلی‌شان را تسهیل نمایند. هرچند در مرور ادبیات، ادراکات ایمنی روانی ارتباط مثبتی با فرهنگ سازمانی و درگیری شغلی دارد، اما تحلیل رگرسیون نشان داد ایمنی روانی در ارتباط بین فرهنگ سازمانی و درگیری شغلی، نقش تعدیل‌کنندگی ایفا نکرد. یک دلیل برای این مسئله می‌تواند این باشد که عوامل فردی، موقعیتی و سازمانی دیگری بر این ارتباط تأثیرگذار می‌باشند. به‌علاوه، یافته‌های این مطالعه به ادبیات کمک می‌کند.

استرید و همکاران^۲ (۲۰۱۳)، در مطالعه‌ای به بررسی حوادث ایمنی منفی به‌عنوان عوامل تنش ایمنی کار پرداختند. ایشان بیان داشتند؛ ما در این مقاله به بررسی این موضوع می‌پردازیم که تا چه حد حوادث ایمنی منفی (صدمه دیدن در محیط کار، عادت‌های کاری ناایمن، تماشای عادت‌های کاری ناایمن دیگران) با تنش ایمنی کار مرتبط هستند. تنش ایمنی کار یک مسئله‌ی دو بُعدی است که در این مقاله به‌عنوان یک تضاد درک شده بین تولید و پیروی از قانون‌های امنیتی (موانع موجود در سر راه قبول قوانین ایمنی) و بین تولید و روش‌های کاری ایمن‌تر (موانع بر سر راه مشارکت ایمنی) در نظر گرفته می‌شوند. تجربه و یا مشاهده مستقیم حوادث ایمنی منفی می‌تواند کارمندان را از این موضوع مطلع سازد که سازمان آن‌ها تا چه حد تولید را بر ایمنی مقدم می‌دانند. ما با استفاده از داده‌های نظرسنجی مربوط به ۳۱۶ سرپرست (۹۷ مرد، با میانگین سنی ۴۴ سال) که در یک شرکت

1. Tastan et al
2. Stride et al

نگهداری از خطوط راه آهن انگلستان کار می کردند، به آزمون مدلی از حوادث منفی ایمنی به عنوان پیش بینی کننده موانع بر سر راه قبول قوانین ایمنی و موانع مشارکت ایمنی پرداختیم. تعداد مصدومیت ها رابطه مثبتی با موانع درک شده بر سر راه قبول قوانین ایمنی داشت، در حالی که تعداد دفعاتی که پاسخ دهندگان عادت های کاری نایمن دیگر کارکنان را شاهد بودند، رابطه مثبتی با مواد درک شده در مشارکت ایمنی داشت.

ژی ژوی^۱ و همکارانش (۲۰۱۲)، در پژوهش با عنوان "مدل مدیریت کل (TSM)^۲ و کاربرد آن به بررسی پرتو تازه ای از TSM از طریق دیدگاه و نتیجه گیری سیستم ها" با تدوین یک سیستم جامع TSM پرداختند. هشت عنصر TSM مورد تأکید و بحث قرار گرفته اند. در نهایت، روابط بین تعداد حوادث و مدیریت ایمنی کل داده های جمع آوری شده از یک شرکت ارائه شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است که نشان می دهد که تعداد حوادث تحت عمل TSM در شرکت رو به کاهش بوده است.

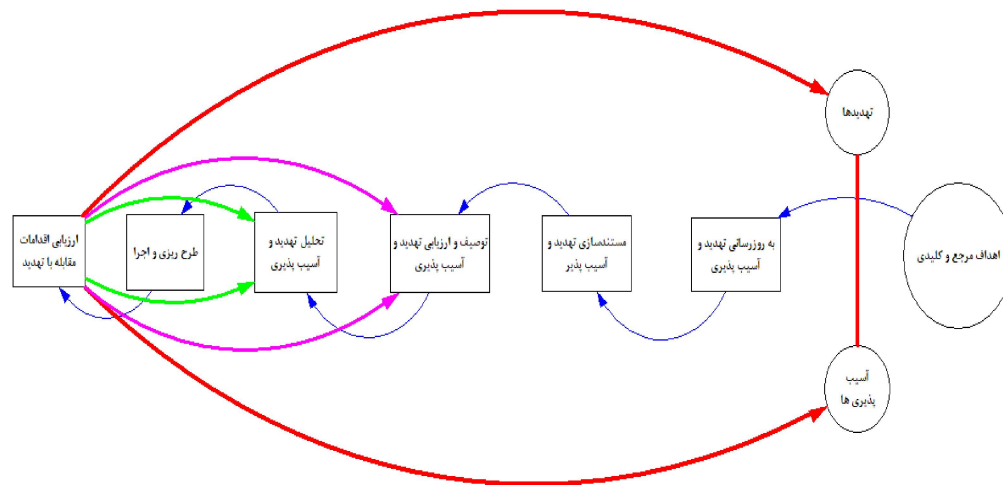
کونتوگیانن^۳ (۲۰۱۲) در مطالعه ای تحت عنوان "مدل سازی الگوهای شکست (الگوی اصلی) فرآیندهای انسانی و سازمانی در حوادث با استفاده از پویایی سیستم" الگوی اصلی به عنوان مدلی از دو قالب عمومی از عملکرد که بسیاری از عناصر نظریه پیچیدگی و کنترل سیستم بهره برداری ارائه نموده است. جدا از ارائه یک ابزار عملی برای متخصصان ایمنی برای دسترسی به ادبیات کهن الگوها، قالب عمومی ECOM^۴ و VSM^۵ را می توان در شبیه سازی فرآیندهای فردی و سازمانی ساختمان سازی برای تجزیه و تحلیل خطر استفاده کرد.

1. Zhi Xueyi
2. Total Safety Management
3. Tom Kontogiannis
4. Electronic Commerce Operations Management
5. Value Stream Mapping

روش بررسی تهدیدها و آسیب پذیری ها

مدل بررسی بر اساس فرآیند

در این مدل رابطه بین اجزاء اصلی فرآیند بررسی تهدیدها و آسیب پذیری ها نشان داده می شود. این رویکرد هدف محور می باشد. از این رو در اولین گام از مرحله شناخت اهداف مرجع و برآورد تهدید و آسیب پذیری، ابتدا هدف مرجع مشخص می گردد. سپس با اجرای چند گام دیگر (به روزرسانی، مستندسازی، توصیف، ارزیابی و تحلیل تهدید و آسیب پذیری) تهدیدهای خطرناک و آسیب پذیری های خطرناک مورد شناسایی قرار می گیرد. پس از شناخت هدف مرجع و تهیه برآورد تهدیدها و آسیب پذیری ها، مرحله دوم که طرح ریزی و اجرا می باشد آغاز می گردد. در این مرحله تلاش می شود با تهیه طرح ها، دستورالعمل ها و سناریوها نسبت به خنثی سازی اقدامات تهدیدگر اقدام گردد و در پایان همان طور که اشاره شد، نتایج اقدامات انجام شده ارزیابی می شود. هدف ارزیابی، مشخص کردن کارایی و اثربخشی اقدامات انجام شده در راستای برقراری امنیت برای هدف مرجع می باشد. چنانچه امنیت لازم فراهم نشود، بازنگری اقدامات انجام شده، ضروری است. با توجه به برنامه های تهدیدگر، توانمندی تهدیدشونده و محیط امنیتی ضرورت دارد. فرآیند بررسی تهدیدها و آسیب پذیری ها پویا و مستمر است. همان طور که در نمودار شکل ۱ مشخص شده است، بررسی تهدیدها و آسیب پذیری ها به صورت چرخشی و دوره ای است. در این چرخه، نتایج ارزیابی اقدامات انجام شده برای مقابله با تهدید و رفع آسیب پذیری در هر دوره در بررسی های بعدی مورد بهره برداری قرار می گیرد.

شکل شماره ۱: مدل بررسی تهدیدها و آسیب پذیری (شناخت اهداف مرجع و برآورد تهدید و

آسیب پذیری، طرح ریزی، اجرا و ارزیابی)

قلمرو تهدید

منظور از قلمرو تهدید، حوزه‌هایی می‌باشد که اهداف مرجع توسط عوامل تهدید، با یکی از مؤلفه‌های تهدید، مورد تهدید قرار می‌گیرد.

سطح تهدید

برای تعیین سطح تهدید از طیف لیکرت استفاده گردید و توان تهدیدگر و تهدیدشونده در ۵ طیف، خیلی زیاد (۵)، زیاد (۴)، متوسط (۳)، کم (۲) و خیلی کم (۱) ارزیابی شده است. در این چارچوب با توجه به رابطه عامل تهدید و حوزه‌ی تهدید، چهار اصل عملیاتی زیر استنتاج می‌شود:

جدول شماره ۱: رابطه‌ی عامل تهدید و حوزه‌ی تهدید

تهدید شدید	در نتیجه	اگر عامل تهدید بسیار قوی و توان تهدیدشونده ضعیف باشد
تهدید ضعیف	در نتیجه	اگر عامل تهدید قوی و توان تهدیدشونده نیز قوی باشد
عدم تهدید یا فرصت	در نتیجه	اگر عامل تهدید ضعیف و توان تهدیدشونده قوی باشد
تهدید متوسط	در نتیجه	اگر عامل تهدید بسیار قوی و توان تهدیدشونده قوی باشد

با توجه به موارد مذکور، وضعیت سطح تهدید به یکی از اشکال زیر ترسیم می‌شود:

جدول شماره ۲: وضعیت سطح تهدید

مفهوم وضعیت	وضعیت
اگر آسیب‌پذیری حوزه تهدید بسیار بالا و توان عامل تهدید نیز بسیار زیاد باشد، وضعیت بحرانی خواهد بود. یعنی حوزه تهدید از توان بازدارندگی، حفاظتی و ترمیمی بسیار ناچیزی برخوردار است.	بحرانی
اگر آسیب‌پذیری حوزه تهدید بالا و توان عامل تهدید نیز زیاد باشد، وضعیت مخاطره‌انگیز خواهد بود. یعنی حوزه تهدید از توان بازدارندگی بسیار ناچیزی برخوردار است اما از برخی قابلیت‌های حفاظتی و ترمیمی در میان‌مدت برخوردار است.	مخاطره‌آمیز
حوزه تهدید از توان بازدارندگی بسیار ناچیزی برخوردار است اما قابلیت‌های حفاظتی و ترمیمی آن در برابر تهدید و پاسداری از اهداف مرجع بالاست.	هشدار
موضوعات چالشی، موضوعاتی هستند که ظرفیت ایجاد آسیب‌های غیرمستقیم علیه اهداف مرجع امنیتی یا توان آسیب‌رسانی و اهداف مرجع غیرامنیتی مرتبط با امنیت را داشته باشد.	چالش
وضعیتی است که حوزه تهدید در برابر تهدید از توان بازدارندگی، حفاظتی و ترمیمی کافی برخوردار است و قابلیت دفع آن را دارد.	قابل کنترل

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر درصدد شناخت تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های گذشته و موجود متوجه اهداف مرجع حفاظتی و تأمین‌ی مرکز مورد مطالعه است تا بتواند الگویی نوشونده برای پیشگیری از رفتارهای مخاطره‌آمیز برای اجرای مأموریت‌ها با ضریب امنیتی مطلوب ارائه نماید و با توجه به نیاز مراجع ذی‌صلاح در سازمان متبوع جهت‌گیری پژوهش "کاربردی" می‌باشد.

روش تحقیق با توجه به هدف و ماهیت موضوع پژوهش، روش توصیفی-تحلیلی می‌باشد. در این روش محقق به دنبال چگونگی بودن موضوع است و می‌خواهد بداند پدیده، متغیر و مطلب چگونه است و محقق علاوه بر تصویرسازی آنچه که هست به تشریح و تبیین دلایل چگونگی بودن و چرایی وضعیت مسئله و ابعاد آن می‌پردازد. (مرادیان)

روش جمع‌آوری داده‌ها در این پژوهش ترکیبی از روش کتابخانه‌ای و میدانی می‌باشد. از روش کتابخانه‌ای با ابزار فیش‌برداری برای مطالعه سوابق و ادبیات پژوهش و از روش میدانی با ابزار پرسشنامه استفاده شده است.

روش توصیف و ارزیابی تهدید و آسیب‌پذیری

تهدیدها

ارزیابی توانمندی تهدیدگر

با استفاده از معیارهای: توان آسیب‌رسانی، توان غافل‌گیری، احتمال وقوع تهدید و شدت تهدید که در ستون‌های پرسشنامه تحقیق درج می‌شود و بر اساس فرمول زیر (ارزیابی توانمندی تهدیدگر)، میانگین نمرات محاسبه و درج می‌گردد.

$$(2 * \text{شدت تهدید}) + (1 * \text{احتمال وقوع تهدید}) + (2 * \text{توان غافل‌گیری}) + (3 * \text{توان آسیب‌رسانی}) = \text{میانگین نمرات (نمره تهدید)}$$

۸

ارزیابی درجه آسیب‌پذیری تهدیدشونده در برابر تهدید

با در نظر گرفتن قوت‌ها و ضعف‌های تهدیدشونده، توان او (تهدیدشونده) در برابر تهدیدگر ارزیابی و بر اساس فرمول زیر ارائه می‌گردد.

$$(1 * \text{توان ترمیمی}) + (2 * \text{توان حفاظتی}) + (3 * \text{توان بازدارندگی}) = \text{درجه آسیب‌پذیری}$$

۶

* نکته: وزن‌دهی به شاخص‌های آسیب‌پذیری، خلاف جهت وزن‌دهی به شاخص‌های تهدید است.

آسیب‌پذیری‌ها

تأثیر آسیب‌پذیری بر توان تهدید شونده

با استفاده از معیارهای: توان بازدارندگی، توان حفاظتی و توان ترمیمی که در ستون‌های پرسشنامه تحقیق درج می‌شود و بر اساس فرمول زیر (درجه آسیب‌پذیری)، میانگین نمرات محاسبه و درج می‌گردد.

$$\text{درجه آسیب‌پذیری} = \frac{(\text{۱} * \text{توان ترمیمی}) + (\text{۲} * \text{توان حفاظتی}) + (\text{۳} * \text{توان بازدارندگی})}{۶}$$

۶

توان تهدیدگر در بهره‌برداری از آسیب‌پذیری

با در نظر گرفتن قوت‌ها و ضعف‌های تهدیدگر، توان او (تهدیدگر) در برابر تهدید شونده ارزیابی و بر اساس فرمول زیر ارائه می‌گردد.

$$\text{۲} * \text{شدت تهدید} + (\text{۱} * \text{احتمال وقوع تهدید}) + (\text{۲} * \text{توان غافل‌گیری}) + (\text{۳} * \text{توان آسیب‌رسانی}) = \text{میانگین نمرات (نمره آسیب‌پذیری)}$$

۸

بررسی روایی پرسشنامه تحقیق

در این پژوهش، برای سنجش روایی محتوای پرسشنامه طراحی شده، از آزمون T دو جمله‌ای استفاده شده است. بدین صورت که در تحقیق حاضر پس از شناسایی عوامل که متغیرهای پنهان را شناسایی می‌کنند (متغیرهای آشکار)، در قالب پرسشنامه‌ای این عوامل در اختیار افراد متخصص در موضوع مورد مطالعه خبرگان موضوع قرار داده شد و از آن‌ها خواسته شد که میزان اعتبار این مولفه‌ها را در طیف پنج تایی مشخص نمایند.

پرسشنامه الف بین ۲۰ نفر از اساتید محترم دانشگاه و صاحب‌نظران موضوع مورد مطالعه توزیع گردید و از آن‌ها درخواست گردید؛ نظر خود را در خصوص مناسب بودن تعریف و شناسایی متغیرها و ابعاد مربوطه (متغیرهای پنهان) و همچنین شاخص‌های سنجش ابعاد مربوط (متغیرهای آشکار)، در گویه‌های کاملاً موافقم، موافقم، نظری ندارم، مخالفم و کاملاً مخالفم بیان نمایند.

تعداد پرسشنامه‌های پاسخ داده شده ۱۵ عدد بود. به منظور دسترسی به اطلاعات مورد نیاز برای تجزیه و تحلیل و تفسیر داده‌های جمع‌آوری شده، توزیع فراوانی پاسخگویی به سوالات پرسشنامه نشان داد که اکثر پاسخ‌دهندگان به پرسش‌ها بالای ۳ (متعادل) پاسخ داده‌اند. چون از پاسخ‌دهندگان

خواسته شده بود میزان موافقت یا مخالفت خود را در پیوستار مربوط هر سوال از ۱ تا ۵ امتیاز مشخص کنند، میانگین شدت تایید یا عدم تایید برای هر پرسش میان پاسخ دهندگان، با استفاده از آزمون T دو جمله‌ای بررسی و نتایج به تفکیک نظرهای بالای سه موافق به عنوان تایید و پایین ۳ بعنوان عدم تایید بیان می‌شود. لازم به ذکر است مبنای تایید، سطح خطای کمتر از ۵٪ در آزمون T می‌باشد. نتایج مربوط به فراوانی پاسخ دهندگان و آزمون T دو جمله‌ای برای تک تک ابعاد متغیرهای تحقیق و همچنین شاخص‌های سنجش ابعاد به شرح ادامه می‌باشد.

بررسی اعتبار ابعاد شناسایی شده متغیرهای تحقیق توسط آزمون T دو جمله‌ای

جدول شماره ۳ فراوانی نسبی پاسخگویان و نتایج آزمون T دو جمله‌ای را برای ابعاد شناسایی شده متغیرهای تحقیق را نشان می‌دهد:

جدول شماره ۳: نتایج آزمون T دو جمله‌ای ابعاد متغیرهای تحقیق

ردیف	ابعاد متغیرهای تحقیق	امتیاز دریافتی	تعداد	درصد	P-Value	نتیجه آزمون
۱	تهدیدها	بالای ۳	۱۵	٪۱۰۰	۰	تایید
		پایین ۳	۰	٪۰		
۲	آسیب‌پذیری‌ها	بالای ۳	۱۵	٪۱۰۰	۰	تایید
		پایین ۳	۰	٪۰		

بررسی اعتبار شاخص‌های شناسایی شده ابعاد متغیرهای تحقیق توسط آزمون T دو جمله‌ای

جدول زیر فراوانی نسبی پاسخگویان و نتایج آزمون T دو جمله‌ای را برای شاخص‌های شناسایی شده ابعاد متغیرهای تحقیق را نشان می‌دهد:

جدول شماره ۴: نتایج آزمون T دو جمله‌ای شاخص‌های ابعاد متغیرهای تحقیق

ردیف	ابعاد متغیرهای تحقیق	امتیاز دریافتی	تعداد	درصد	P-Value	نتیجه آزمون
۱	تهدیدهای حفاظتی (تأمینی)	بالای ۳	۱۲	٪۸۰	۰	تایید
		پایین ۳	۳	٪۲۰		
۲	تهدیدهای امنیتی (براندازی)	بالای ۳	۱۰	٪۶۷.۶۶	۰/۰۰۱	تایید
		پایین ۳	۵	٪۳۳.۳۳		
۳	تهدیدهای اجتماعی-فرهنگی	بالای ۳	۱۳	٪۶۷.۸۶	۰	تایید
		پایین ۳	۲	٪۳۳.۱۳		

ردیف	ابعاد متغیرهای تحقیق	امتیاز دریافتی	تعداد	درصد	P-Value	نتیجه آزمون
۴	تهدیدهای	بالای ۳	۹	٪۶۰	۰/۰۰۱	تایید
	عمومی - اقتصادی	پایین ۳	۶	٪۴۰		
۵	آسیب پذیری های	بالای ۳	۱۳	٪۶۷.۸۶	۰	تایید
	حفاظتی (تأمینی)	پایین ۳	۲	٪۳۳.۱۳		
۶	آسیب پذیری های	بالای ۳	۱۴	٪۳۳.۹۳	۰	تایید
	امنیتی (براندازی)	پایین ۳	۱	٪۶۷.۰۶		
۷	آسیب پذیری های	بالای ۳	۱۵	٪۱۰۰	۰	تایید
	اجتماعی - فرهنگی	پایین ۳	۰	٪۰.۰۰		
۸	آسیب پذیری های	بالای ۳	۱۲	٪۸۰	۰	تایید
	عمومی - اقتصادی	پایین ۳	۳	٪۲۰		

همانطور که در نتایج بخش های قبل ملاحظه شد، از بین ۶۸ بعد و شاخص تعداد ۵۹ بعد و شاخص مورد تایید قرار گرفت و تنها ۹ شاخص به نظر خبرگان قابل قبول نبود. بنابراین این متغیرها از پرسشنامه حذف شده و ادامه کار جهت جمع آوری داده به منظور آزمون فرضیه های تحقیق انجام می گیرد.

آمار توصیفی مورد مطالعاتی

در این بخش به تشریح آمار توصیفی افراد پاسخ دهنده به پرسشنامه ها می پردازیم. ویژگی های جمعیت شناختی پاسخ گویان از نظر تحصیلات، نوع عضویت سازمانی، نوع فعالیت سازمانی، سابقه خدمتی و میزان شناخت نسبت به موضوعات ایمنی و اقدامات تأمینی به شرح زیر مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت.

جدول شماره ۵: آمار توصیفی

نوع فعالیت سازمانی		نوع عضویت سازمانی			تحصیلات					
فرماندهی	مدیریتی	ستادی	هیئت علمی	کارمند	ثبث نظمی	حوزوی	کارشناسی ارشد و بالاتر	کارشناسی	کاردانی	
٪۲.۱۸	٪۹.۱۵	٪۹.۶۵	٪۱.۹	٪۵.۴	٪۴۸.۶	٪۵.۴	٪۷.۴۷	٪۵.۴۵	٪۳.۲	
میزان شناخت					سابقه خدمتی					
متوسط		زیاد		خیلی زیاد			>۳۱	۲۱-۳۰	۱۰-۲۰	<۱۰
٪۲.۴۳		٪۲.۴۳		٪۶.۱۳			٪۶.۱۳	٪۷.۴۷	٪۶.۳۸	٪۰

بررسی پایایی داده‌های حاصل

در این پژوهش برای بررسی پایایی داده از فرمول آلفای کرونباخ استفاده می‌گردد. پایایی ابزار آلفای کرونباخ ضریبی است که میزان همبستگی مثبت اعضای یک مجموعه را باهم منعکس می‌کند هر قدر آلفای کرونباخ به عدد یک نزدیک تر باشد. اعتبار سازگاری درونی بیشتر است. بعد از تکمیل ۴۴ پرسشنامه به طور صحیح و ورود داده‌ها در نرم‌افزار، آلفای کرونباخ داده‌های حاصل از طریق نرم‌افزار SPSS محاسبه و اعتبار آن تایید گردید. نتیجه حاصله به شرح جدول شماره ۶ می‌باشد:

جدول شماره ۶: نتیجه آزمون آلفای کرونباخ پرسشنامه تحقیق

مؤلفه	تعداد سوال	آلفای کرونباخ
تهدیدها	۲۵	۰.۹۱۲
آسیب‌پذیری‌ها	۲۶	۰.۹۲۸

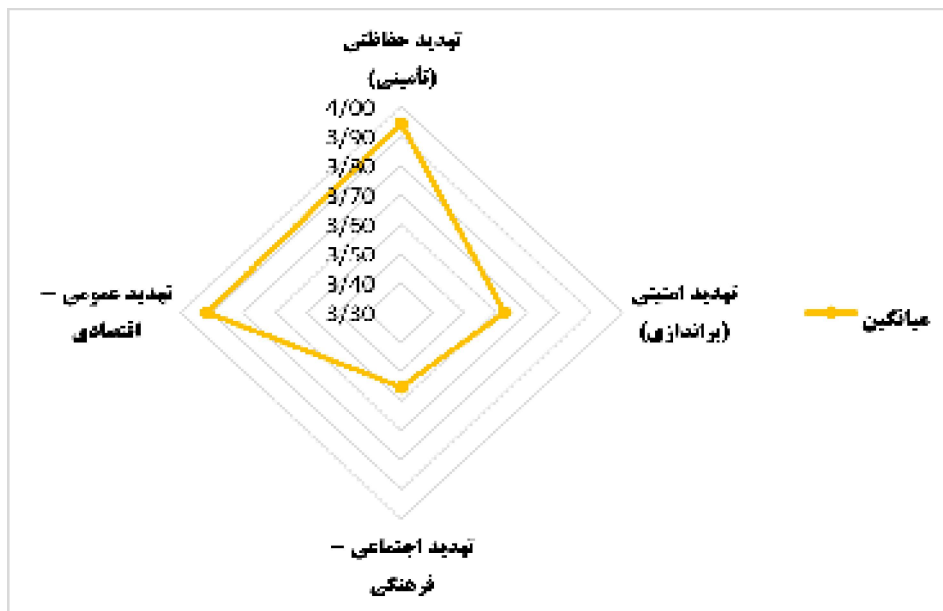
همانطور که ملاحظه شد نتیجه آزمون کرونباخ داده‌های جمع‌آوری شده بالاتر از ۰.۷۰ درصد می‌باشد. بنابراین می‌توان در ادامه جهت آزمون فرضیه‌های تحقیق داده‌های حاصل را تجزیه و تحلیل نمود.

مقایسه مؤلفه‌های پژوهش

مقایسه تهدیدها

جدول شماره ۷: مقایسه تهدیدها

عنوان	میانگین	انحراف معیار	واریانس
تهدید حفاظتی (تأمینی)	۳.۹۴	۰.۶۶	۰.۴۳
تهدید امنیتی (براندازی)	۳.۶۳	۰.۶۷	۰.۴۵
تهدید اجتماعی - فرهنگی	۳.۵۵	۰.۷۱	۰.۵۱
تهدید عمومی - اقتصادی	۳.۹۱	۰.۷۶	۰.۵۸
آسیب‌پذیری حفاظتی (تأمینی)	۳.۸۶	۰.۵۷	۰.۳۳
آسیب‌پذیری امنیتی (براندازی)	۳.۷۵	۰.۷۰	۰.۴۹
آسیب‌پذیری اجتماعی - فرهنگی	۳.۷۳	۰.۷۷	۰.۵۹
آسیب‌پذیری عمومی - اقتصادی	۳.۹۲	۰.۸۱	۰.۶۶

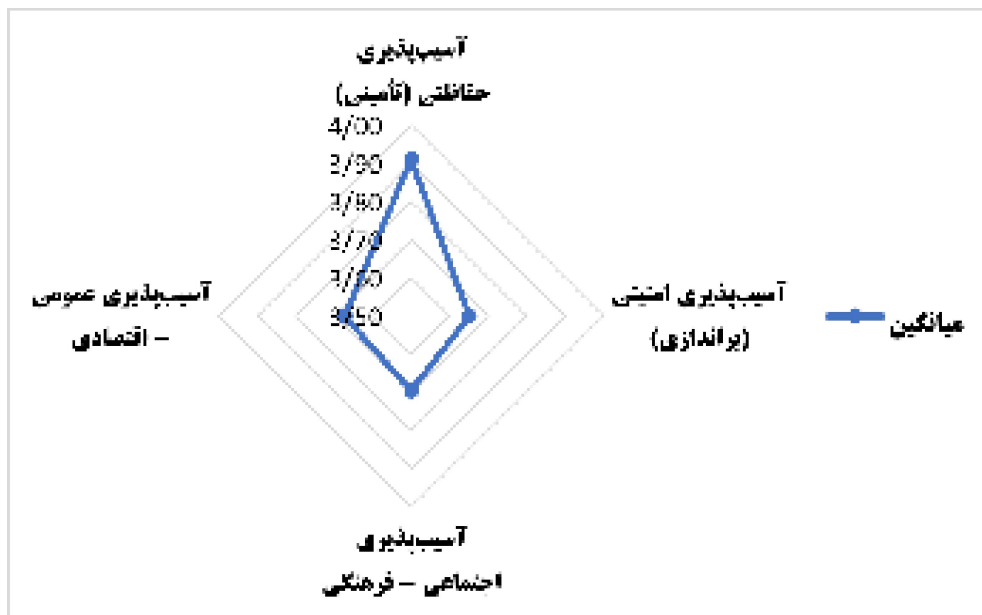
شکل شماره ۲: مقایسه تهدیدها

همان‌طور که در جدول شماره ۷ و شکل ۲ ملاحظه می‌گردد، میانگین مربوط به هر چهار تهدید بالاتر از متوسط (۳) می‌باشد. بنابراین این موضوع حکایت از ضرورت، اهمیت و همچنین پذیرش مؤلفه‌ها از نظر خبرگان موضوع می‌باشد و اینکه تهدیدهای حفاظتی (تأمینی)، عمومی - اقتصادی، امنیتی (براندازی) و اجتماعی - فرهنگی به ترتیب دارای بالاترین میانگین نمره می‌باشند.

مقایسه آسیب‌پذیری‌ها

جدول شماره ۸: مقایسه آسیب‌پذیری‌ها

عنوان	میانگین	انحراف معیار	واریانس
آسیب‌پذیری حفاظتی (تأمینی)	۹۱.۳	۶۰.۰	۳۶.۰
آسیب‌پذیری امنیتی	۶۵.۳	۷۸.۰	۶۲.۰
آسیب‌پذیری اجتماعی - فرهنگی	۷۰.۳	۹۰.۰	۸۱.۰
آسیب‌پذیری عمومی - اقتصادی	۶۷.۳	۶۹.۰	۴۷.۰
تهدید حفاظتی (تأمینی)	۰۰.۴	۶۱.۰	۳۷.۰
تهدید امنیتی	۶۸.۳	۷۳.۰	۵۴.۰
تهدید اجتماعی - فرهنگی	۸۳.۳	۸۰.۰	۶۳.۰
تهدید عمومی - اقتصادی	۹۵.۳	۷۴.۰	۵۵.۰

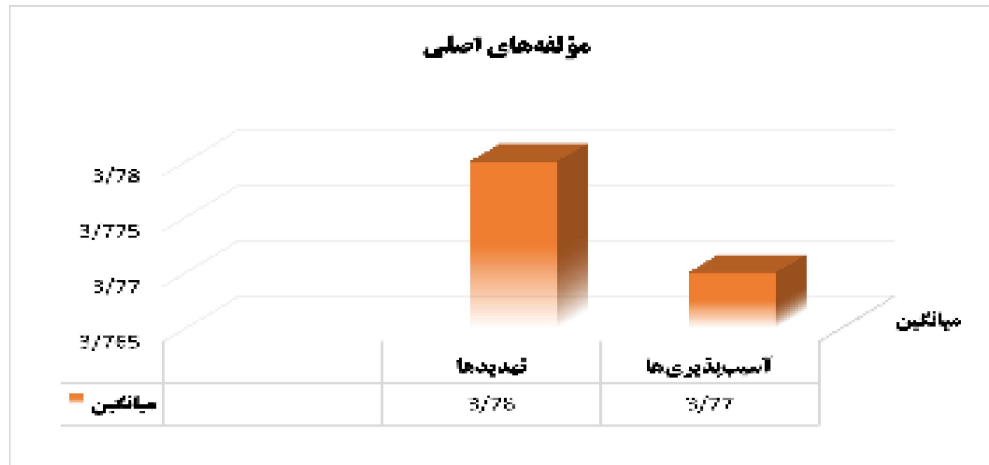
شکل شماره ۳: مقایسه آسب پذیری‌ها

همان‌طور که در جدول شماره ۸ و شکل ۳ ملاحظه می‌گردد، میانگین مربوط به هر چهار آسب‌پذیری بالاتر از متوسط (۳) می‌باشد. بنابراین این موضوع حکایت از ضرورت، اهمیت و همچنین پذیرش مؤلفه‌ها از نظر خبرگان موضوع می‌باشد و اینکه آسب‌پذیری‌های حفاظتی (تأمینی)، اجتماعی - فرهنگی، عمومی - اقتصادی و امنیتی به ترتیب دارای بالاترین میانگین نمره می‌باشند.

مقایسه مؤلفه‌های اصلی پژوهش

جدول شماره ۹: مقایسه مؤلفه‌های پژوهش

عنوان	میانگین	انحراف معیار	واریانس
تهدیدها	۷۸.۳	۵۷.۰	۳۲.۰
آسب‌پذیری‌ها	۷۷.۳	۶۰.۰	۳۶.۰

شکل شماره ۴: مقایسه مؤلفه‌های پژوهش

همان طور که در جدول شماره ۹ و شکل ۴ ملاحظه می‌گردد، میانگین مربوط به هر دو مؤلفه اصلی پژوهش بالاتر از متوسط (۳) می‌باشد؛ بنابراین این موضوع حکایت از ضرورت، اهمیت و همچنین پذیرش مؤلفه‌ها از نظر خبرگان موضوع می‌باشد و اینکه مجموع تهدیدها نسبت به آسیب پذیری‌های با اختلاف ۰.۰۱ واحد از نمره میانگین بالاتری برخوردار می‌باشند.

آمار استنباطی پژوهش

تبیین و تفسیر متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق

در این قسمت، قبل از اینکه رابطه بین متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق بررسی شود، به تبیین و تفسیر متغیرها پرداخته می‌شود. با توجه به اینکه حجم داده‌ها (تعداد پرسشنامه‌های جمع‌آوری شده از نمونه مورد مطالعه) بالاتر از ۳۰ می‌باشد (همانطور که قبلاً ذکر شد ۴۴ پرسشنامه از جامعه آماری جمع‌آوری گردید)، با توجه به قضیه حد مرکزی، توزیع جامعه آماری، توزیع نرمال می‌باشد. با توجه به نرمال بودن توزیع، جهت تبیین و تفسیر متغیرهای تحقیق از آزمون T تک نمونه‌ای با مقدار آزمون برابر عدد ۳ ($\text{Test Value} = 3$) و فاصله اطمینان ۹۵٪ (خطای ۵٪) استفاده شده است. در آزمون مذکور، در صورتی که مقدار P-Value بزرگتر از ۰/۰۵ باشد، متغیر مورد بررسی با مقدار آزمون (یعنی عدد ۳) تفاوت معناداری ندارد و در نتیجه عامل مورد بررسی در حد متوسط در جامعه آماری وجود دارد و در صورتی که مقدار P-Value کمتر از ۰/۰۵ باشد، متغیر مورد بررسی با مقدار آزمون (یعنی عدد ۳) تفاوت معناداری دارد، در این حالت اگر میانگین عامل

مورد بررسی بالاتر از عدد ۳ بود، عامل مورد بررسی بصورت قوی در جامعه آماری وجود دارد و اگر میانگین عامل مورد بررسی پایین تر از عدد ۳ بود، عامل مورد بررسی بصورت ضعیف در جامعه آماری وجود دارد. با توجه به مطالب ذکر شده و همانطور که در جدول شماره ۱۰ مشاهده می شود تهدیدهای حفاظتی (تأمینی)، امنیتی (براندازی)، اجتماعی - فرهنگی، عمومی - اقتصادی و همچنین آسیب پذیری های حفاظتی (تأمینی)، امنیتی، اجتماعی - فرهنگی و عمومی - اقتصادی بطور قوی در جامعه آماری وجود دارد.

جدول شماره ۱۰: نتایج آزمون t تک نمونه ای برای متغیرهای مستقل و وابسته

متغیر	P-Value (Sig. (2-tailed)	میانگین	انحراف معیار	آزمون T
تهدید حفاظتی (تأمینی)	۰۰۰ .	۳.۹۴	۰.۶۶	۳۹.۶۷
تهدید امنیتی (براندازی)	۰۰۰ .	۳.۶۳	۰.۶۷	۳۵.۹۶
تهدید اجتماعی - فرهنگی	۰۰۰ .	۳.۵۵	۰.۷۱	۳۳.۰۰
تهدید عمومی - اقتصادی	۰۰۰ .	۳.۹۱	۰.۷۶	۳۳.۹۴
آسیب پذیری حفاظتی (تأمینی)	۰۰۰ .	۳.۹۱	۰.۶۰	۴۳.۰۱
آسیب پذیری امنیتی (براندازی)	۰۰۰ .	۳.۶۵	۰.۷۸	۳۰.۸۵
آسیب پذیری اجتماعی - فرهنگی	۰۰۰ .	۳.۷۰	۰.۹۰	۲۷.۲۳
آسیب پذیری عمومی - اقتصادی	۰۰۰ .	۳.۶۷	۰.۶۹	۳۵.۳۶
تهدیدها	۰۰۰ .	۳.۷۸	۰.۵۷	۴۴.۲۳
آسیب پذیری ها	۰۰۰ .	۳.۷۷	۰.۶۰	۴۱.۶۸

آزمون رابطه بین آمار توصیفی و استنباطی پژوهش

فرضیه بررسی ویژگی افراد مختلف نمونه (نظیر: تحصیلات، نوع عضویت سازمانی، نوع فعالیت سازمانی، درجه / جایگاه خدمتی، سابقه خدمتی، میزان شناخت از موضوع و رده خدمتی) تفاوت معنی داری را در ارتباط بین متغیرها (تهدیدهای حفاظتی (تأمینی)، امنیتی (براندازی)، اجتماعی - فرهنگی، عمومی - اقتصادی و همچنین آسیب پذیری های حفاظتی (تأمینی)، امنیتی، اجتماعی - فرهنگی و عمومی - اقتصادی) ایجاد می کند. جهت بررسی این فرضیه از آزمون آنالیز واریانس دو

طرفه (آنووا دو طرفه) استفاده می‌شود. جدول زیر سطح معناداری P-Value ویژگی‌های مختلف نمونه مورد مطالعه بر میانگین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. همانطور که در جدول شماره ۱۱ مشاهده می‌شود در صورتی که مقدار Sig برای یک عامل کوچک‌تر از ۰.۰۵ باشد نشان از وجود تفاوت معنی‌دار بین متغیرهاست در غیراین صورت روابط بین متغیرها براساس آن عامل ثابت تفاوتی با هم ندارند. بنابراین مطابق با این نتیجه، ویژگی افراد مختلف نمونه مورد مطالعه، تفاوت معنی‌داری را در ارتباط بین متغیرهایی که با رنگ تیره در جدول مشخص شده است ایجاد می‌کنند.

جدول شماره ۱۱: نتایج آزمون آنووا دو طرفه جهت بررسی تاثیر ویژگی‌های نمونه بر متغیرها

متغیر وابسته	عامل ثابت	(.Sig)
آسیب‌پذیری‌های حفاظتی (تأمینی)	تحصیلات	۱۶۶.
	نوع عضویت سازمانی	۰۲۸.
	نوع فعالیت سازمانی	۲۳۵.
	سابقه خدمتی	۸۱۳.
آسیب‌پذیری‌های امنیتی	میزان شناخت از موضوع	۱۵۷.
	تحصیلات	۸۱۴.
	نوع عضویت سازمانی	۷۲۷.
	نوع فعالیت سازمانی	۰۰۷.
آسیب‌پذیری‌های اجتماعی-فرهنگی	سابقه خدمتی	۵۱۹.
	میزان شناخت از موضوع	۴۸۷.
	تحصیلات	۸۱۳.
	نوع عضویت سازمانی	۴۳۳.
آسیب‌پذیری‌های عمومی-اقتصادی	نوع فعالیت سازمانی	۰۲۷.
	سابقه خدمتی	۴۱۰.
	میزان شناخت از موضوع	۲۷۴.
	تحصیلات	۳۲۳.
	نوع عضویت سازمانی	۰۲۵.
	نوع فعالیت سازمانی	۱۹۳.
	سابقه خدمتی	۴۰۲.
	میزان شناخت از موضوع	۲۱۶.

بررسی رابطه بین متغیرهای مستقل و وابسته به کمک معادلات ساختاری

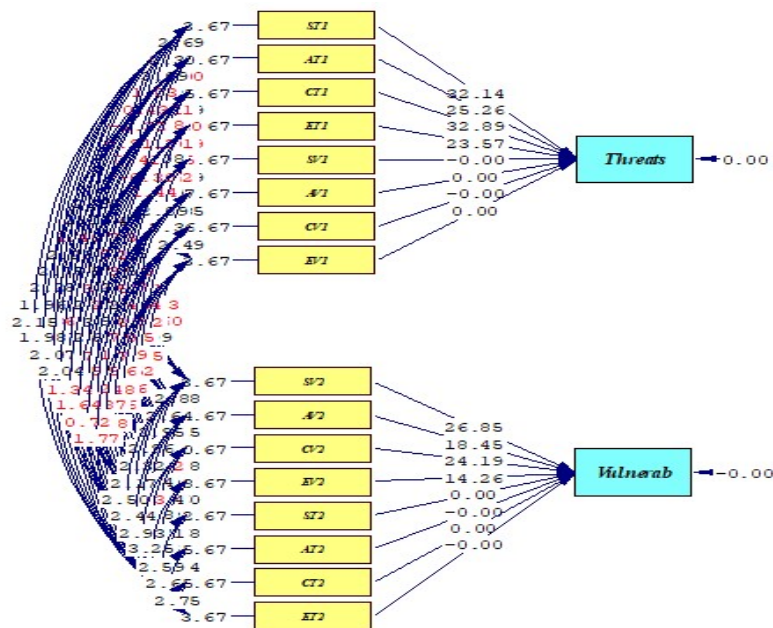
تشریح مدل معادلات ساختاری

مدل معادلات ساختاری یک رویکرد آماری جامعی برای آزمون فرضیه‌هایی درباره روابط بین متغیرهای مشاهده شده و متغیرهای مکنون است. از طریق این رویکرد می‌توان قابل قبول بودن مدل نظری را در جامعه‌های خاص با استفاده از داده‌های همبستگی، غیرآزمایشی آزمون نمود. نتایج معادلات ساختاری به شکل نمودار مسیر ارائه می‌گردد. نمودار مسیر یک نمایش گرافیکی از مدل معادلات ساختاری است که اجزاء اصلی این نمودار عبارتند از: مستطیل‌ها و پیکان‌ها. پس از ارائه مدل اولیه توسط نرم‌افزار تحلیل مدل معادلات ساختاری، یکی از مهم‌ترین جنبه‌های بحث برانگیز اصلاح مدل است. اصلاح مدل مستلزم تطبیق کردن یک مدل بیان شده و تخمین زده شده است که این از طریق آزاد کردن پارامترهایی که قبلاً ثابت بوده‌اند و یا ثابت کردن پارامترهایی که قبل از آن آزاد بوده‌اند، صورت می‌گیرد. در این حالت پارامترهایی را که در مدل معنادار نشده، حذف کرده و مدل را بهبود می‌بخشد.

هنگامی که یک مدلی تخمین زده می‌شود برنامه نرم‌افزاری یکسری آمارهایی از قبیل خطای استاندارد، T-Value و غیره را درباره ارزیابی تناسب مدل با داده‌ها منتشر می‌کند. مهم‌ترین شاخص تناسب مدل عبارت است از RMSEA. لازم به ذکر است در این پژوهش جهت تحلیل مدل معادلات ساختاری از نرم‌افزار LISREL استفاده شده است. لازم به ذکر است که متغیرهای پنهان در مدل‌سازی با اختصارات ST تهدیدهای حفاظتی (تأمینی)، AT امنیتی (براندازی)، CT اجتماعی - فرهنگی، ET عمومی - اقتصادی و همچنین SV آسیب‌پذیری‌های حفاظتی (تأمینی)، AV امنیتی، CV اجتماعی - فرهنگی و EV عمومی - اقتصادی می‌باشند.

مدل معادلات ساختاری برآورد شده

این مدل شامل کلیه متغیرهای مستقل و وابسته و ارتباط بین متغیرهای تحقیق می‌باشد. نتیجه حاصل شده بصورت شکل شماره ۵ می‌باشد (اعدادی که بر روی خطوط فلش قرار دارند، مقادیر T-value بین متغیر مستقل و وابسته می‌باشند). با بررسی دقیق‌تر مدل ارائه شده مشخص می‌شود که قدر مطلق مقدار T-Value در همه رابطه‌ها بیشتر از عدد ۲ می‌باشد که این موضوع بیانگر رابطه بین متغیرهای مربوطه با یکدیگر می‌باشد.

Chi-Square=0.00, df=17, P-value=1.00000, RMSEA=0.000

شکل شماره ۵: مدل پژوهش

جمع بندی نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این بخش با توجه به روش تحقیق ارائه شده، تجزیه و تحلیل داده‌ها برای آزمون فرضیه‌های تحقیق با استفاده از روش t تک نمونه‌ای، آزمون آنووا دو طرفه و معادلات ساختاری توسط نرم‌افزارهای Lisrel و SPSS انجام گردید که منتهی به نتایج زیر گشت:

با توجه به نتایج حاصل از آزمون t تک نمونه‌ای می‌توان نتیجه گرفت که متغیرهای مستقل و وابسته پژوهش (تهدیدهای حفاظتی (تأمینی)، امنیتی (براندازی)، اجتماعی - فرهنگی، عمومی - اقتصادی و همچنین آسیب‌پذیری‌های حفاظتی (تأمینی)، امنیتی، اجتماعی - فرهنگی و عمومی - اقتصادی) بطور قوی در جامعه آماری وجود دارد. مقدار P-Value حاصل شده بین این متغیرها بیانگر این مطلب است. همچنین مطابق با نتیجه تکنیک معادلات ساختاری، بار عاملی بیشتر از ۰/۳ و آماره T مثبت بیشتر از ۱/۹۶ تاثیر متغیرها بر روی یکدیگر تایید گردید.

در نهایت با توجه به نتایج سطح خطای آزمون کمتر از ۰/۵٪ آنالیز واریانس دو طرفه (آنووا دو طرفه) برای متفاوت بودن میانگین متغیرهای تحقیق با توجه به ویژگی‌های تحصیلات، نوع عضویت سازمانی، نوع فعالیت سازمانی، درجه/ جایگاه خدمتی، سابقه خدمتی، میزان شناخت از موضوع و

رده خدمتی مشخص گردید که این موارد تفاوت معنی داری را در ارتباط بین برخی از متغیرها که در جدول شماره ۱۱ با رنگ تیره مشخص شده است ایجاد می کند، تایید می گردد.

نتیجه گیری

با توجه به نتایج حاصل از مدل، سؤالات تحقیق را می توان بدین گونه پاسخ داد که در مورد سؤال اول یعنی:

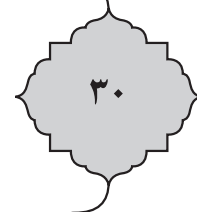
مهم ترین تهدیدهای متوجه اهداف مرجع حفاظتی مرکز مورد مطالعه چیست؟

با توجه به نتایج و بررسی های صورت گرفته در پژوهش، مهم ترین تهدیدهای متوجه اهداف مرجع حفاظتی (تأمینی) مرکز مورد مطالعه به شرح جداول ذیل دسته بندی می شوند:

جدول شماره ۱۲: تهدیدهای حفاظتی (تأمینی) در اهداف مرجع مرکز مورد مطالعه

ردیف	عامل تهدید	موضوع تهدید	اهداف مرجع تهدید	موقعیت (سطح تهدید)
۱	سرویس های اطلاعاتی	دسترسی به اسناد	اسناد	چلش
۲	دشمن	ربایش	فرماندهان و مسئولین	چلش
۳	دشمن	ترور	فرماندهان و مسئولین	هشدر
۴	دشمن	هک و خرابکاری	سلاح و مهمات، تجهیزات فاوایی	چلش
۵	سرویس های اطلاعاتی	تخلیقلفنی	کارکنان	هشدر
۶	سرویس های اطلاعاتی	شناسایی اماکن و مراکز	کارکنان - اسناد - تجهیزات و ...	هشدر
۷	دشمن	حمله نظامی	تجهیزات	هشدر
۸	دشمن / حریف	سرق	سلاح و مهمات	هشدر
۹	دشمن	خرابکاری	سلاح و مهمات	هشدر

با توجه به یافته های پژوهش و نتایج به دست آمده در جدول شماره ۱۲ مشاهده می گردد که اهداف مرجع تهدیدهای حفاظتی در موضوعات ربایش، ترور، تخلیه تلفنی و شناسایی اماکن و مراکز حیاتی: "فرماندهان و کارکنان"، در موضوع هک و خرابکاری، شناسایی اماکن و مراکز حیاتی، سرقت و خرابکاری: "سلاح و مهمات"، در موضوع هک و خرابکاری، شناسایی اماکن و مراکز حیاتی: "تجهیزات و ارقام فناوری اطلاعات"، در موضوع دسترسی به اسناد: "اسناد و مدارک"، در موضوع حمله نظامی: "اماکن و زیرساخت ها"، و در موضوع شناسایی اماکن و مراکز حیاتی: "کلید اهداف مرجع اعم از: اماکن، اسناد، سلاح، فاوا، کارکنان و فرماندهان و مأموریت ها" مدنظر بوده و دسته بندی شده است.

جدول شماره ۱۳: تهدیدهای امنیتی (براندازی) در اهداف مرجع مرکز مورد مطالعه

ردیف	عامل تهدید	موضوع تهدید	اهداف مرجع تهدید	موقعیت (سطح تهدید)
۱	دشمن	تحریم	فرماندهان و مسئولین	مخاطره
۲	سرویس‌های اطلاعاتی	نفوذ سرویس‌ها	کارکنان	هشدار
۳	دشمن	اسارت	کارکنان، فرماندهان و مسئولین	مخاطره
۴	سرویس‌های اطلاعاتی	جذب توسط احزاب	کارکنان	هشدار
۵	سرویس‌های اطلاعاتی	نفوذ جریان انحرافی	کارکنان	هشدار

با توجه به یافته‌های پژوهش و نتایج به دست آمده در جدول شماره ۱۳ مشاهده می‌گردد که اهداف مرجع تهدیدهای امنیتی (براندازی) در موضوعات تحریم، نفوذ سرویس‌ها، اسارت، جذب توسط احزاب و نفوذ جریان‌های انحرافی: "فرماندهان و کارکنان مرکز مورد مطالعه" مدنظر بوده و دسته‌بندی شده است.

جدول شماره ۱۴: تهدیدهای اجتماعی - فرهنگی در اهداف مرجع مرکز مورد مطالعه

ردیف	عامل تهدید	موضوع تهدید	اهداف مرجع تهدید	موقعیت (سطح تهدید)
۱	سرویس‌های اطلاعاتی	انحراف اخلاقی	کارکنان	مخاطره
۲	سرویس‌های اطلاعاتی	فرقه ضاله	کارکنان	هشدار
۳	سرویس‌های اطلاعاتی	قاچاق	کارکنان	هشدار
۴	سرویس‌های اطلاعاتی	ناتوی فرهنگی	کارکنان	هشدار
۵	سرویس‌های اطلاعاتی	جنگ روانی	کارکنان	هشدار
۶	سرویس‌های اطلاعاتی	ازدواج با اتباع	کارکنان	چالش

با توجه به یافته‌های پژوهش و نتایج به دست آمده در جدول شماره ۱۴ مشاهده می‌گردد که اهداف مرجع تهدیدهای اجتماعی - فرهنگی در موضوعات انحراف اخلاقی، فرقه ضاله، قاچاق، ناتوی فرهنگی، جنگ روانی، ازدواج با اتباع بیگانه: "کارکنان مرکز مورد مطالعه" مدنظر بوده و دسته‌بندی شده است.

جدول شماره ۱۵: تهدیدهای عمومی - اقتصادی در اهداف مرجع مرکز مورد مطالعه

ردیف	عامل تهدید	موضوع تهدید	اهداف مرجع تهدید	موقعیت (سطح تهدید)
۱	سرویس‌های اطلاعاتی	شناسایی و لورفتن کارکنان	کارکنان	هشدار
۲	سرویس‌های اطلاعاتی	لودادن حساب‌ها ارزی و خریدهای خارجی	کارکنان	هشدار
۳	سرویس‌های اطلاعاتی	لودادن حساب شخصی فرماندهان شاخص	فرماندهان و مسئولین، مأموریت‌ها	هشدار
۴	سرویس‌های اطلاعاتی	واگذاری اطلاعات حساب‌ها و شرکت‌های پوششی	کارکنان، مأموریت‌ها	هشدار
۵	سرویس‌های اطلاعاتی	تردد بی مورد تیم‌های خرید پوششی	مأموریت‌ها	هشدار

با توجه به یافته‌های پژوهش و نتایج به دست آمده در جدول شماره ۱۵ مشاهده می‌گردد که اهداف مرجع تهدیدهای عمومی - اقتصادی در موضوعات شناسایی و لورفتن کارکنان، لودادن حساب‌ها ارزی و خریدهای خارجی، لودادن حساب شخصی فرماندهان شاخص، واگذاری اطلاعات حساب‌ها و شرکت‌های پوششی: "مدیران و کارکنان مرکز مورد مطالعه" و در موضوعات لودادن حساب شخصی فرماندهان شاخص، واگذاری اطلاعات حساب‌ها و شرکت‌های پوششی، تردد بی مورد تیم‌های خرید پوششی: "مأموریت‌های سازمانی" مدنظر بوده و دسته‌بندی شده است. با توجه به نتایج حاصل از مدل، سؤالات تحقیق را می‌توان بدین گونه پاسخ داد که در مورد سؤال دوم یعنی:

مهم‌ترین آسیب‌پذیری‌های متوجه اهداف مرجع حفاظتی مرکز مورد مطالعه چیست؟

با توجه به نتایج و بررسی‌های صورت گرفته در پژوهش، مهم‌ترین آسیب‌پذیری‌های متوجه اهداف مرجع حفاظتی (تأمینی) مرکز مورد مطالعه، به شرح جداول ذیل دسته‌بندی می‌شوند:

جدول شماره ۱۶: آسیب‌پذیری‌های حفاظتی (تأمینی) در اهداف مرجع مرکز مورد مطالعه

ردیف	موضوع آسیب‌پذیری	اهداف مرجع آسیب	موقعیت (سطح آسیب)
۱	ضعف شبکه‌های ارتباطی	تجهیزات فاوایی	بحرانی
۲	ضعف در پدافند غیرعامل	اماکن و تاسیسات	بحرانی
۳	ورود و خروج اقلام ممنوعه	کارکنان	بحرانی
۴	افشاء اطلاعات	کارکنان	بحرانی

ردیف	موضوع آسیب پذیری	اهداف مرجع آسیب	موقعیت (سطح آسیب)
۵	سوءاستفاده از سلاح	سلاح و مهمات، کارکنان و فرماندهان	مخاطره
۶	دسترسی غیرمجاز به اسناد	اسناد	مخاطره
۷	مفقودی سلاح	سلاح و مهمات	مخاطره
۸	جعل و تقلب	اسناد	مخاطره
۹	سهل انگاری در حمل و نقل	سلاح و مهمات، کارکنان و فرماندهان	مخاطره
۱۰	ضعف حفاظت فیزیکی	اماکن و تاسیسات	بحرانی
۱۱	ضعف در حفاظت گفتار	کارکنان	بحرانی

با توجه به یافته‌های پژوهش و نتایج به دست آمده در جدول شماره ۱۶ مشاهده می‌گردد که اهداف مرجع آسیب‌پذیری‌های حفاظتی در موضوعات ورود و خروج اقلام ممنوعه، افشاء اطلاعات، سوءاستفاده از سلاح، سهل انگاری در حمل و نقل و ضعف در حفاظت گفتار: "فرماندهان و کارکنان"، در موضوعات سوءاستفاده از سلاح، مفقودی سلاح و سهل انگاری در حمل و نقل: "سلاح و مهمات"، در موضوعات ضعف در پدافند غیرعامل و ضعف حفاظت فیزیکی: "اماکن و زیرساخت‌ها"، در موضوعات دسترسی غیرمجاز به اسناد و جعل و تقلب: "اسناد و مدارک" و در موضوع ضعف شبکه‌های ارتباطی، "تجهیزات و اقلام فناوری اطلاعات مرکز مورد مطالعه" مدنظر بوده و دسته‌بندی شده است.

جدول شماره ۱۷: آسیب‌پذیری‌های امنیتی در اهداف مرجع مرکز مورد مطالعه

ردیف	موضوع آسیب پذیری	اهداف مرجع آسیب	موقعیت (سطح آسیب)
۱	ارتباط با اتباع	کارکنان	مخاطره
۲	سفرهای غیرمجاز	کارکنان	مخاطره
۳	گرایش به گروه‌های قومیت‌گرا	کارکنان	مخاطره
۴	ضعف در بصیرت	کارکنان	بحرانی
۵	گرایش‌های سیاسی	کارکنان	مخاطره

با توجه به یافته‌های پژوهش و نتایج به دست آمده در جدول شماره ۱۷ مشاهده می‌گردد که اهداف مرجع آسیب‌پذیری‌های امنیتی در موضوعات ارتباط با اتباع، سفرهای غیرمجاز، گرایش به گروه‌های قومیت‌گرا، ضعف در بصیرت و گرایش‌های سیاسی: "کارکنان مرکز مورد مطالعه" مدنظر بوده و دسته‌بندی شده است.

جدول شماره ۱۸: آسیب پذیری های اجتماعی - فرهنگی در اهداف مرجع مرکز مورد مطالعه

ردیف	موضوع آسیب پذیری	اهداف مرجع آسیب	موقعیت (سطح آسیب)
۱	فساد اخلاقی	کارکنان	بحرانی
۲	گرایش به فرق	کارکنان	مخاطره
۳	گرایش به موادمخدر	کارکنان	مخاطره
۴	تضعیف فرهنگ پاسداری	کارکنان	بحرانی
۵	ضعف باورهای دینی	کارکنان	مخاطره

با توجه به یافته های پژوهش و نتایج به دست آمده در جدول شماره ۱۸ مشاهده می گردد که اهداف مرجع آسیب پذیری های اجتماعی - فرهنگی در موضوعات فساد اخلاقی، گرایش به فرق، گرایش به موادمخدر، تضعیف فرهنگ پاسداری، ضعف باورهای دینی: "کارکنان مرکز مورد مطالعه" مدنظر بوده و دسته بندی شده است.

جدول شماره ۱۹: آسیب پذیری های عمومی - اقتصادی در اهداف مرجع مرکز مورد مطالعه

ردیف	موضوع آسیب پذیری	اهداف مرجع آسیب	موقعیت (سطح آسیب)
۱	تخلفات مالی	کارکنان	مخاطره
۲	عدم تمایل به کار مالی	کارکنان	مخاطره
۳	ضعف سیستمی	کارکنان	مخاطره
۴	نارضایتی معیشتی	کارکنان	بحرانی
۵	شغل دوم نامناسب	کارکنان	بحرانی

با توجه به یافته های پژوهش و نتایج به دست آمده در جدول شماره ۱۹ مشاهده می گردد که اهداف مرجع آسیب پذیری های عمومی - اقتصادی در موضوعات تخلفات مالی، عدم تمایل به کار مالی، ضعف سیستمی، نارضایتی معیشتی و شغل دوم نامناسب: "کارکنان مرکز مورد مطالعه" مدنظر بوده و دسته بندی شده است.

با توجه به نتایج حاصل از مدل پژوهش، سؤالات تحقیق را می توان بدین گونه پاسخ داد که در مورد سؤال سوم یعنی:

ابعاد و مؤلفه‌های تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های متوجه اهداف مرجع حفاظتی مرکز مورد مطالعه چیست؟
با توجه به نتایج و بررسی‌های صورت گرفته در پژوهش و همچنین نظرات خبرگان موضوع، ابعاد و مؤلفه‌های تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های متوجه اهداف مرجع حفاظتی (تأمینی) مرکز مورد مطالعه به شرح جدول شماره ۲۰ می‌باشند:

جدول شماره ۲۰: ابعاد و مؤلفه‌های پژوهش

ابعاد	میانگین	مؤلفه‌ها	میانگین
تهدیدها	۷۸.۳	تهدید حفاظتی (تأمینی)	۳.۹۴
		تهدید امنیتی (براندازی)	۳.۶۳
		تهدید اجتماعی - فرهنگی	۳.۵۵
		تهدید عمومی - اقتصادی	۳.۹۱
آسیب‌پذیری‌ها	۷۷.۳	آسیب‌پذیری حفاظتی (تأمینی)	۳.۹۱
		آسیب‌پذیری امنیتی (براندازی)	۳.۶۵
		آسیب‌پذیری اجتماعی - فرهنگی	۳.۷۰
		آسیب‌پذیری عمومی - اقتصادی	۳.۶۷

همان‌طور که در جدول شماره ۲۰ ملاحظه می‌گردد، ابعاد تحقیق شامل: "تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها" می‌باشد. همچنین مؤلفه‌های تهدیدها شامل: "تهدیدهای حفاظتی (تأمینی)، امنیتی (براندازی)، اجتماعی - فرهنگی و عمومی - اقتصادی" و مؤلفه‌های آسیب‌پذیری‌ها شامل: "آسیب‌پذیری‌های حفاظتی (تأمینی)، امنیتی (براندازی)، اجتماعی - فرهنگی و عمومی - اقتصادی" می‌شوند.
با توجه به نتایج حاصل از الگوی پژوهش، سؤالات تحقیق را می‌توان بدین گونه پاسخ داد که در مورد سؤال چهارم یعنی:

راهکارهای مقابله با تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های متوجه اهداف مرجع حفاظتی مرکز مورد مطالعه کدامند؟

با توجه به یافته‌های پژوهش و همچنین بررسی‌های به عمل آمده از طریق تجربیات و با در نظر گرفتن نظرات خبرگان در این حوزه، مهم‌ترین راهکارهای مقابله با تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های مرکز مورد مطالعه به تفکیک وظایف حوزه فرماندهی، حوزه نمایندگی ولی فقیه و حفاظت اطلاعات به شرح ذیل ارائه می‌گردد:

پیشنهادها

- ۱- تهیه، تدوین و ابلاغ دستورالعمل‌ها، ضوابط اجرایی و عملیاتی ملاحظات حفاظتی اهداف مرجع بر اساس الگو و خط‌مشی‌های ابلاغی ساحفاسا و همچنین پژوهش حاضر.
- ۲- جدی گرفتن فعالیت سرویس‌های اطلاعاتی دشمن، انجام اقدامات آفندی به جای پدافندی در صورت ضرورت و همچنین هوشیاری در مقابل تکنیک‌های سرویس‌ها برای جذب، نفوذ، ترور، شناسایی و کسب اطلاعات.
- ۳- شناسایی و رصد مستمر و دائمی نقاط آسیب‌پذیر حفاظتی (تأمینی)، امنیتی (براندازی)، اجتماعی - فرهنگی و عمومی - اقتصادی به منظور بالا بردن قابلیت‌های خود، ظرفیت‌سازی و ارتقاء آمادگی‌های لازم برای مقابله با تهدیدها و کاهش آسیب‌پذیری‌ها.
- ۴- ارائه خدمات رفاهی و معیشتی به کارکنان، متناسب با شأن، نوع مأموریت و فعالیت‌های آنان.
- ۵- برجسته و کارآمد نمودن، همچنین نشان دادن اقدامات در زمینه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در افکار عمومی.
- ۶- ایجاد بستر و زیرساخت‌های ارتباطی هوشمند، امن، پایدار و با ضریب نفوذ پایین، همچنین بومی‌سازی فناوری‌های نوین.
- ۷- کارآمدسازی و قابل اجرا نمودن دستورالعمل‌های ابلاغی در حوزه‌های مختلف.
- ۸- هم‌افزایی اطلاعاتی و عملیاتی مرکز مورد مطالعه با سایر یگان‌ها و ارگان‌های تابعه، نیروهای مسلح و بعضاً حکومتی جهت هماهنگی اطلاعاتی و عملیاتی مشترک.
- ۹- ترمیم و تقویت حفاظت فیزیکی و پیرامونی از طریق بکارگیری هم‌زمان روش‌های ترکیبی سنتی همراه با طراحی و نصب سامانه‌های هوشمند کنترل تردد مجهز به فناوری‌های روز دنیا.
- ۱۰- رفع ضعف‌ها و موانع سیستمی و چابک کردن ساختار تشکیلاتی مرکز مورد مطالعه به منظور کاهش آسیب‌پذیری‌ها و بروز تخلفات در بین کارکنان.
- ۱۱- تلاش برای تبیین و تحقق فرامین، تدابیر و توصیه‌های امامین انقلاب در خصوص هوشیاری در مقابل نفوذ دشمن و رفع آسیب‌پذیری‌های اقتصادی و اخلاقی.
- ۱۲- توجه و تأکید بر اولویت‌بندی تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های مرکز مورد مطالعه توسط مدیران عالی و برگزاری جلسات و هیئت‌های اندیشه‌ورز برای مقابله با تهدیدها و کاهش آسیب‌پذیری‌ها.

۱۳- نشان، گزینش، جذب و بکارگیری نیروهای متخصص، متعهد، کارآمد و دارای صلاحیت برای دسترسی به اسناد، اطلاعات و حساب‌های مالی دارای طبقه‌بندی بالا با نظارت و کنترل مستمر مراجع ذی‌صلاح بر آنان.

۱۴- تلاش برای تقویت بنیه معنوی کارکنان و خانواده‌های آنان پیرامون مقابله با فضای نامناسب و تهدیدات فرهنگی و شناختی جامعه.

۱۵- کارآمدسازی و قابل‌اجرا نمودن دستورالعمل‌های ابلاغی برای تقویت بنیه معنوی و بصیرت‌افزایی کارکنان.

۱۶- تلاش برای تبیین و تحقق فرامین، تدابیر و توصیه‌های امامین انقلاب پیرامون هوشیاری در مقابل تهاجم فرهنگی، پیشگیری و رفع آسیب‌پذیری در حوزه اعتقادی و اخلاقی کارکنان.

۱۷- تلاش مستمر و دائمی برای تقویت تبعیت‌پذیری، باور، بینش و بصیرت اعتقادی و سیاسی کارکنان و خانواده‌های آنان از طریق برگزاری نشست‌های روشنگری، رفع شبهات دینی و اعتقادی، تشریح آسیب‌پذیری‌ها و تهدیدهای فضای مجازی، تبیین شاخص‌های سبک زندگی ایرانی-اسلامی و ترویج گفتمان انقلابی‌گری و کرسی‌های نظریه‌پردازی و آزاداندیشی.

۱۸- طراحی و برگزاری دوره‌های آموزشی و توجیهی مناسب حفاظتی و اطلاعاتی در خصوص شگردها و فنون جدید سرویس‌های اطلاعاتی دشمن برای مدیران، مسئولین و کارکنان تاثیرگذار مرکز مورد مطالعه.

۱۹- ارائه الگوی بروزرسانی شده حفاظتی در تمامی ابعاد متناسب با شرایط فعلی و آینده مأموریت مرکز مورد مطالعه با در نظر گرفتن جنگ‌های هیبریدی توسط مراجع ذی‌صلاح.

۲۰- اشراف اطلاعاتی بر تحرکات سرویس‌های اطلاعاتی با استفاده از روش‌ها، شیوه‌ها و ابزارهای هوشمند و نوین و تأکید بر اطلاعات و حفاظت اطلاعات تهاجمی.

۲۱- ایجاد، تبلیغ و آگاه کردن آحاد کارکنان بر فرهنگ سازمانی خودحفاظتی و خودکنترلی با رصد مستمر و توجه به این موضوع،

۲۲- شناسایی، رصد و اشراف کامل بر کارکنان آسیب‌پذیر مجموعه مورد مطالعه در مؤلفه‌های حفاظتی (تأمینی)، امنیتی (براندازی)، اجتماعی-فرهنگی و عمومی-اقتصادی.

۲۳- تشریح مستمر کیس (نمونه‌های) امنیتی به مدیران، مسئولین و کارکنان در جهت آگاه‌سازی و مقابله با تهدیدهای متصور.

۲۴- تشکیل تیم‌های اندیشه‌ورز، همکاری و هماهنگی با سایر سازمان‌های حفاظتی و اطلاعاتی موجود در داخل کشور و یا سایر کشورهای دوست و هم‌پیمان.

- ۱- اطلاعیه، (۱۳۵۸)، شورای فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران، تهران: سپاه.
- ۲- افتخاری، اصغر، (۱۳۸۵)، کالبدشکافی تهدید، تهران: دانشگاه امام حسین (ع).
- ۳- امام خامنه‌ای (مدضله العالی)، (۱۳۹۴)، بیانات در جمع فرماندهان و مسئولین سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، گرفته شده در تاریخ: ۱۳۹۴/۰۶/۰۷.
- ۴- امام خامنه‌ای (مدضله العالی)، (۱۳۸۶)، بیانات در جمع فرماندهان و مسئولین سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، گرفته شده در تاریخ: ۱۳۸۶/۰۶/۰۶.
- ۵- امام خمینی (ره)، (۱۳۵۸)، بیانات در جمع فرماندهان و مسئولین سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، گرفته شده در تاریخ: ۱۳۵۸/۰۴/۱۲.
- ۶- امام خمینی (ره)، (۱۳۶۷)، بیانات در جمع فرماندهان و مسئولین سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، گرفته شده در تاریخ: ۱۳۶۷/۰۶/۲۶.
- ۷- امام خمینی (ره)، (۱۳۵۸)، سخنرانی در جمع فرماندهان و مسئولین سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، گرفته شده در تاریخ: ۱۳۵۸/۰۴/۰۲.
- ۸- جمالی، محمدحسین؛ رستمی‌نیا، محمداسمعیل، (۱۳۸۹)، تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های حفاظتی-امنیتی وابسته‌های نظامی سپاه در خارج از کشور، تهران: دانشگاه فارابی.
- ۹- حافظ‌نیا، محمدرضا، (۱۳۸۰)، مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، تهران: وزارت امور خارجه.
- ۱۰- ربیعی، داود؛ استرکی، اکبر، (۱۳۹۰)، بررسی تهدیدهای نرم در نیروهای مسلح و ارائه راهکارهای پیشگیری و مقابله با آن، تهران: دانشکده امام هادی (ع).
- ۱۱- رجبی دوانی، مهدی، عباس زاده، محمدحسین، (۱۳۹۳)، مؤلفه‌ها و شاخص‌های حفاظتی و اطلاعاتی با الگوگیری از سیره امام هادی علیه‌السلام، فصلنامه پژوهش‌های حفاظتی و امنیتی، ۳۹ (۱۰)، از صفحه ۱ تا صفحه ۳۰.
- ۱۲- ره پیک، سیامک، (۱۳۸۵)، آسیب‌ها و تهدیدات امنیتی در تحقق اهداف چشم‌انداز بیست‌ساله، مطالعات دفاعی استراتژیک، ۲۸، از صفحه ۸۵ تا صفحه ۹۶.
- ۱۳- سلیمانی انور، اصغر، جمشیدیان، هادی، (۱۳۸۹)، بررسی تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های نیروی دریایی سپاه، تهران: دانشکده امام هادی (ع).
- ۱۴- شیخاوندی، داور، (۱۳۷۳)، جامعه‌شناسی انحرافات و مسائل جامعه‌ای ایران، تهران: قطره.
- ۱۵- کریمی، میرهابیل، (۱۳۹۳)، تدوین راهبردهای مقابله با تهدیدات امنیتی و کاهش آسیب‌پذیری‌های سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، تهران: دانشگاه عالی دفاع ملی.

۱۶- مرادیان، محسن، (۱۳۸۸)، تهدید و امنیت (تعاریف و مفاهیم)، تهران: مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد شیرازی.

۱۷- مشرفی، هدایت، (۱۳۸۷)، احصاء تهدیدها و آسیب‌پذیری‌های امنیتی بسیجیان و ارائه راهکارهای پیشگیری، تهران: دانشکده امام هادی (ع).

۱۸- مشهدی، حسن، (۱۳۹۴)، ارزیابی تهدیدها، آسیب‌پذیری و ریسک در زیرساخت‌های حیاتی، تهران: دانشگاه صنعتی مالک اشتر.

۱۹- معین، محمد، (۱۳۸۱)، فرهنگ فارسی، تهران: سپهر.

۲۰- میرزایی، علی صلح، بهرامیان، علی، (۱۳۹۲)، بررسی وضعیت آسیب‌پذیری‌ها و تهدیدهای نخبگان علمی (مطالعه موردی یکی از مراکز دفاعی - امنیتی)، تهران: دانشکده امام هادی (ع).

۲۱- نوروزانی، رضا، شاملو، شهرام، (۱۴۰۱)، سنجش تهدیدات آینده احتمالی علیه جمهوری اسلامی ایران (مطالعه موردی: گروه‌های تروریستی تکفیری داعش)، فصلنامه پژوهش‌های حفاظتی و امنیتی، از صفحه ۲۹ تا صفحه ۵۶.

۲۲- واحدی، مرتضی، (۱۳۸۸)، امنیت و اطلاعات در عصر جهانی شدن، تهران: دانشگاه عالی دفاع ملی.

۲۳- یوسفی، جعفر، (۱۳۹۳)، ابعاد و ماهیت عملیات روانی دشمن علیه سپاه و راهبردهای مقابله، تهران: دانشگاه عالی دفاع ملی.

24-Fernández-Muñiz, B., J. M. Montes-Peón and C. J. Vázquez-Ordás. "Relation Between Occupational Safety Management and Firm Performance." *Safety science* 7. 47 (2009): 980-991.

25-Kontogiannis, T. "Modeling Patterns of Breakdown (or archetypes) of Human and Organizational Processes in Accidents Using System Dynamics." *Safety Science* 4. 50 (2012): 931-944.

26-Leva, M. C., et al. "Quantitative Analysis of ATM Safety Issues Using Retrospective Accident Data: The Dynamic Risk Modeling Project." *Safety Science* 2. 47 (2009): 250-264.

27-Smith, T. D. and D. M. DeJoy. "Occupational Injury in America: An Analysis of Risk Factors Using Data from the General Social Survey (GSS)." *Journal of Safety Research* 1. 43 (2012): 67-74.

28-Stride, C. B., et al. "Negative Safety eEvents as Correlates of Work-Safety Tension." *Safety Science* 53 (2013): 45-50.

29-Taştan, S. B. and M. V. Türker. "A Study of the Relationship between Organizational Culture and Job Involvement: The Moderating Role of Psychological Conditions of Meaningfulness and Safety." *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 149 (2014): 943-994.

30-Zhi, X., L. Chunming and C. Zhang. "Model of Total Safety Management (TSM) and its Application." *Procedia Engineering* 0. 45 (2012): 204-207.